

Človek, religija, nasilje in kultura miru **Duhovno-psihološka študija človeka**

Delo dr. Janeza Juhanta je aktualno in znanstveno poglobljeno, onstran cenenih, običajnih, črno-belih ideoloških za ali proti religiji. Že v samem naslovu in podnaslovu sta podana oba vidika študije. Po eni strani je osvetlitev, kako posamezne religije v doktrini obravnavajo vprašanje nasilja oziroma miru, po drugi strani pa je to duhovno-psihološka obravnava človeka, ker je na koncu koncev človek, ki dojema, razlaga in izvaja religijo tako ali drugače. Človek je namreč tisti, ki mrtvi črki oziroma tradiciji, daje novo življenje, moč bodisi za graditev miru ali, nasprotno, za uničevanje. Tako Juhantovo delo predstavi religijo pod številnimi vidiki in njenimi razsežnostmi, ki so seveda danes neločljivo povezane z religijsko vpetostjo v moderen, kritičen, sekulariziran globalni svet.

V drugem delu je govor o človeku kot »zapleteno odprtem bitju«. Ta del se konča z dvema pomenljivima podnaslovoma: Dialog in religiozna odprtost in Stalni izziv: Obnavljanje človeškosti. Tu je rečeno: »Če hoče biti človek priseben in človeško ravnati, mora znati iti preko svojih neposrednosti in pogosto tudi prek svojih sebičnih teženj v globlja bivanjska prostranstva. ... Človek naj torej prisluhne in iz svojega sveta vstopa v svet drugega, da ne bi ostal zaprt vase in se ujel v brezplodno ponavljanje in se bojevito usmeril proti drugemu.« S tem je podan temelj mirotvornega ali nasilnega delovanja človeka oziroma njegovega tolmačenja religije, na katero se sklicuje.

Nenazadnje nosi za miroljubna ali nasilna dejanja odgovornost človek kot njihov storilec in ne nek sistem, v tem primeru religijski, ki ga človek lahko obrne v dobro ali hudo ... morda z zmanjšano odgovornostjo, a vendarle, odgovornostjo. Tretji del nekako povzema uvide prvih dveh pod naslovom Brezna zla in poti k miru. Čeprav je delo s tem tematsko zaključena celota, pa se vendarle smiselno nadaljuje v Dodatek, ki obravnava zadnjo vojno v nekdanji Jugoslaviji, ki je imela usodne posledice tudi za nas Slovence in nastanek naše države. Zato se delo konča s preučevanjem posebnega, nam znanega »primera vojn v nekdanji Jugoslaviji«. Tu so podani nekateri doslej manj osvetljeni vidiki te morije in elementi za njihovo razumevanje.

iz recenzije dr. Draga Ocvirka